

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА
СИСТЕМА

Клик към знанието

Център за образование и култура „Илиев“, ул. „Университетски парк“ 1, Студентски град, 1700 София, България

office@nalis.bg; www.nalis.bg

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА

ФОНДАЦИЯ „НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА БИБЛИОТЕЧНО- ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА“

ЗА 2021 г.

Съдържание:

Уводна част.....	2
Основни дейности	2
1. Своден каталог НАБИС.....	2
2. НАБИС репозиториум:.....	4
3. Софтуерна поддръжка, предоставяна от ФНАБИС на библиотеки в България:.....	5
3.1 За интегрирана библиотечно-информационна система.....	5
3.2 За система за управление на дигитални колекции.....	6
4. Участие в европейски и други проекти.....	6
4.1. PHOTOCONSORTIUM.....	6
4.2. CITIZENHERITAGE	6
5. Популяризиране.....	7
6. Административна работа	7

Уводна част

Фондация „Национална академична библиотечно-информационна система“ (ФНАБИС) е създадена през 2009 г., с финансовата подкрепа на Фондация Америка за България.

Нейни учредители са: Централната библиотека на Българската академия на науките – най-старата и най-голяма научна библиотека в България; Софийският университет „Св. Климент Охридски“ – първото българско висше училище с най-голямата университетска библиотека у нас (Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“) и Американският университет в България – един от водещите частни университети в нашата страна с (Библиотека „Паница“).

Асоциирани членове са 49 библиотеки, от които 42 университетски и 7 обществени. Те подкрепят инициативите и визията на ФНАБИС за развитие на българските библиотеки.

Вече повече от 12 години ФНАБИС активно работи за преодоляване на основните проблеми на информационната среда в България, като предлага решения, които са резултат от задълбочено проучване на световния опит (теория и практика) и които са адаптирани за българската среда от водещи професионалисти с повече от 20 годишен опит :

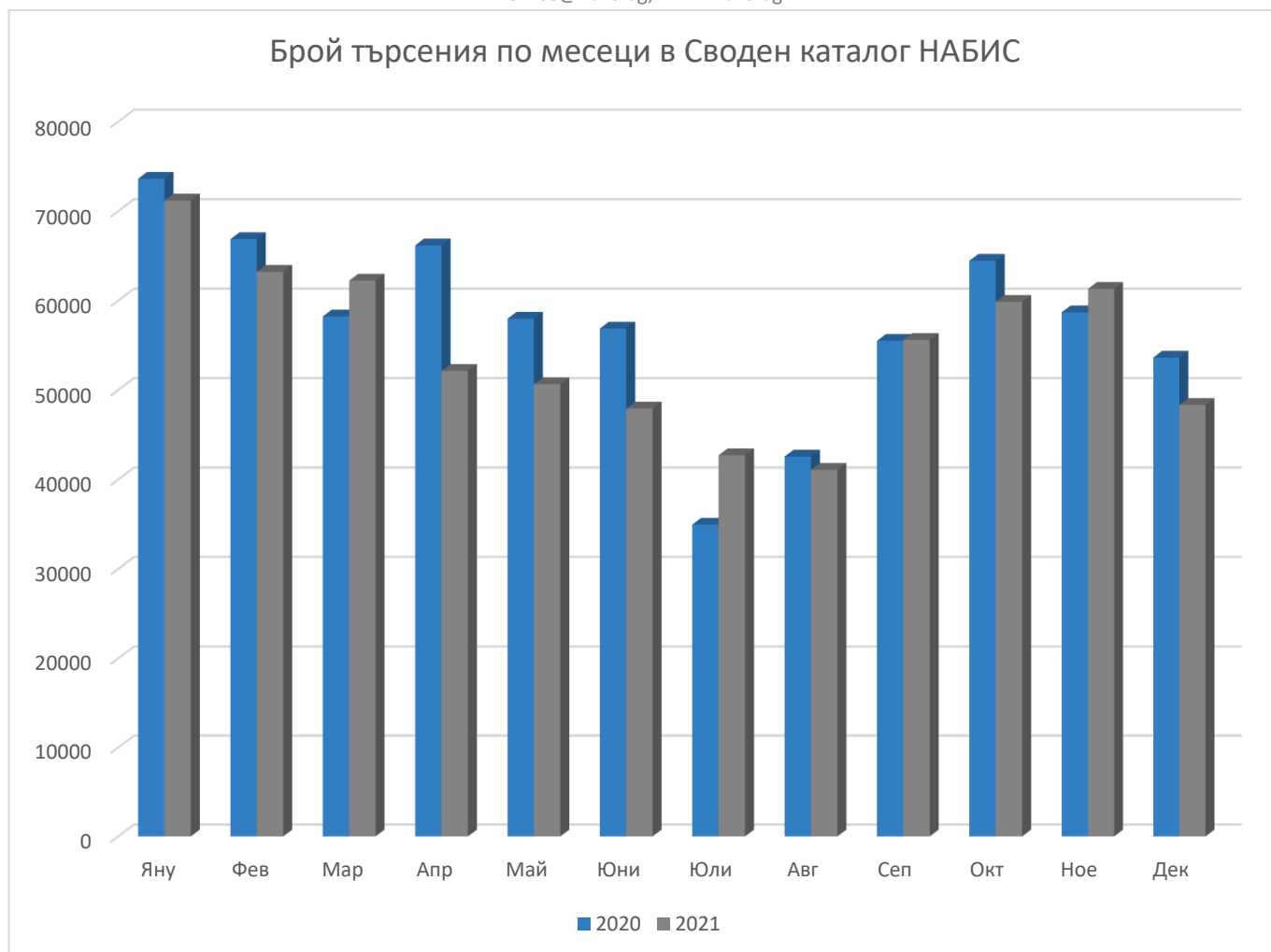
1. За да отговори на необходимостта от единна платформа, от която да се получава бърза, вярна и точна информация за съдържанието на фондовете на библиотеките в България, ФНАБИС предлага Своден каталог НАБИС, който съдържа повече от 3,6 милиона библиографски записа;
2. За да удовлетвори нарастващата нужда от създаване на център за опазване на книжовното културно наследство, който да осигурява достъп до него чрез дигитализация, ФНАБИС поддържа НАБИС репозиториум, който предлага повече от 31 хил. заглавия (над 884 хил. файла);
3. За да тушира неадекватността на библиотечните софтуери, които не отговарят на съвременните изисквания и отблъскват читателската аудитория, но се използват в повечето библиотеки, ФНАБИС предлага поддръжка на интегрираната библиотечна система на базата на софтуер с отворен код Коха и поддръжка на дигитален репозиториум на базата на софтуер с отворен код ДиСпейс на сървър на ФНАБИС (поделено ползване) или на сървър собственост на библиотека.

Основни дейности

1. Своден каталог НАБИС

Уникален за България, каталогът продължава да дава възможност чрез единна платформа и чрез едно търсене да се издирват заглавия сред близо 3,6 милиона библиографски данни от електронните каталози на 42 български библиотеки, с достъп и до пълнотекстови документи и други дигитализирани библиотечни документи, интегрирани в него чрез НАБИС репозиториума. Всичко това го превръща в **Националния каталог на България**.

През изтеклата година той е нараснал с близо 20 000 записа и се радва на завидна популярност (76 търсения на час):

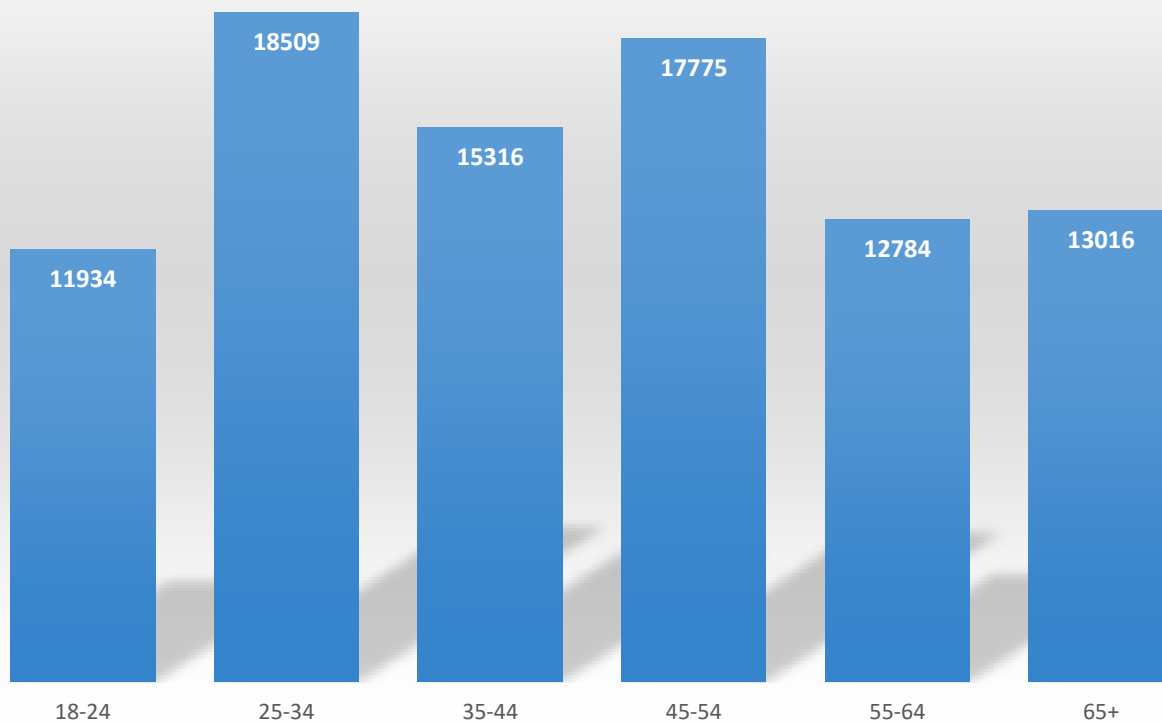

Графиката показва броя на търсенията в СК НАБИС по месеци за 2020 и за 2021 години.

Традиционно най-висок е интересът от ползватели на възраст между 25 и 34 години. Радва фактът, че употребата на каталога се е увеличила с повече от 140% и сред по-възрастни читатели, групата на 45-54 годишните:

Демографска характеристика на ползвателите на Своден каталог НАБИС за 2021

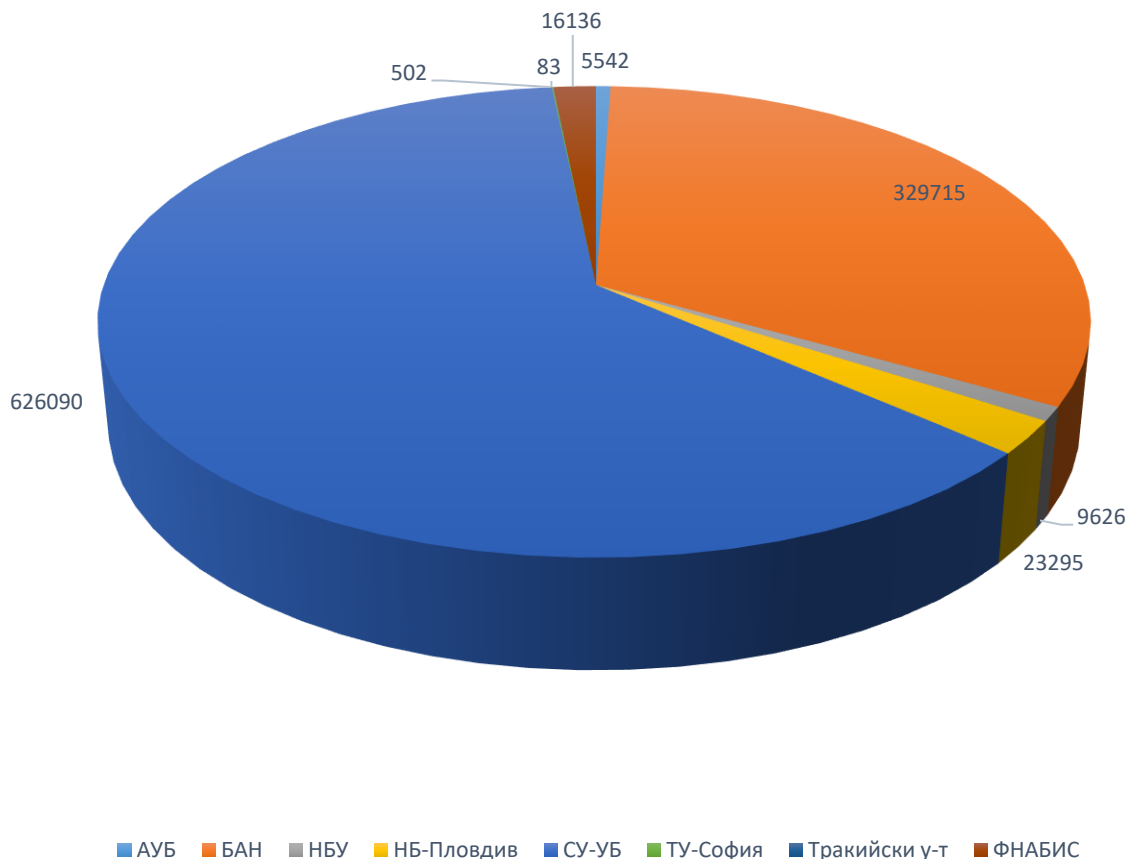

Базата данни на НАБИС каталога се поддържа в актуално състояние. Правят се усилия за включване на данни от онлайн каталозите на нови големи библиотеки.

2. НАБИС репозиториум:

Включва разнообразни и богати дигитални колекции от водещи академични институции – онлайн материали, включително средновековни ръкописи, възрожденски книги, стари фотографии, пълнотекстови документи, аудио и видео материали. Това е една от **най-големите дигитални библиотеки в страната**, която в края на 2021 г. наброява 32 886 заглавия в 1 010 989 файла.

Брой файла в НАБИС Репозиториум към 2021 г.

Графиката показва количественото участие в НАБИС репозиториума на всяка от библиотеките, ползващи сървърите на ФНАБИС, според броя на файловете.

3. Софтуерна поддръжка, предоставяна от ФНАБИС на библиотеки в България:

3.1 За интегрирана библиотечно-информационна система (на базата на [Коха](#))

През изтеклата година:

- **Продължиха** договорите си библиотеките на:
 - = Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
 - = Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна
 - = Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“
 - = Съюз на архитектите в България
- Към Коха библиотеките се **присъедини** библиотеката на Рилската света обител с инсталация на собствен сървър, съгласно договор от 9 ноември 2021г. с НАБИС ЕООД.

3.2 За система за управление на дигитални колекции (на базата на [ДиСпейс](#)).

През изтеклата година:

- **Продължиха** договорите на [ФНАБИС](#) с библиотеките на:
 - = Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
 - = Народна библиотека „Иван Вазов“ – гр. Пловдив
 - = Нов български университет
 - = Технически университет – гр. София
 - = Тракийски университет – гр. Стара Загора
 - = Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна
 - = Съюз на архитектите в България

Продължава активно да се работи за издигане **нивото на информационно обслужване**, което да отговаря на световните стандарти и да осигурява международно сътрудничество в областта на библиотечните системи за информация и комуникация:

- В НАБИС репозиториум е публикувана богата [техническа документация](#), която подпомага библиотеките при усвояване и работа с библиотечната система Коха и ДиСпейс; формат MARC21 (достъпна от IP адресно пространство на библиотеките, които ползват Коха и ДиСпейс). Тя се обновява и подобрява в зависимост от добрите практики на библиотеките. През 2021г. бяха добавени 4 текстови и 4 видео ръководства.

4. Участие в европейски и други проекти

Участието в проекти дава възможност за разширяване на тематичната палитра документи – не само библиотечни, тъй като постепенно се включват музеи, галерии, както и други центрове, които предлагат визуални информационни средства:

- 4.1. [PHOTOCONSORTIUM](#) – проведе се годишното отчетно събрание на консорциума, който е тематичен агрегатор на фотографии за дигиталната библиотека Europeana. ФНАБИС е негов член още от основаването му през 2015г. Събранието се проведе чрез Skype среща. В него участва Събина Анева, изпълнителен директор на ФНАБИС.
- 4.2. [CITIZENHERITAGE](#) – Проектът [CitizenHeritage](#) се съфинансира от Програма [Еразъм+](#) на Европейския съюз, номер на проекта 2020-1-BE02-KA203-074727.

Неговата цел е да предостави на висшите учебни заведения ново разбиране и възможности за включване на представители от широката общественост в учебните програми и в процеса на преподаване и обучение. Той ще им предложи избор от добри практики за това как да се възползват от движението на знания и извън академичните среди и тяхното по-ефективно използване в гражданското общество. Дигиталната среда, резултат от създаването на огромни колекции с отворен достъп и нарастващото присъствие на онлайн инструменти, които активно ангажират и взаимодействат, създава нови възможности за допълнително стимулиране на създаването и разпространението на знания в сътрудничество с гражданите.

Проектът включва три университета ([KU Leuven](#), [National Technical University of Athens](#) и [Erasmus Universiteit Rotterdam](#)), два агрегатора на [Europeana](#) ([Photoconsortium](#) и [European Fashion Heritage Association](#)) и специалистите от [Web2Learn](#).

На 26 и 27 май 2021г. [Софийският университет „Св. Климент Охридски“](#), катедра „БИНКП“, със съдействието на [ФНАБИС](#), участва в семинар на тема „История в снимки от България“. Широк кръг от студенти работиха с ентузиазъм за обогатяване на метаданните на [дигиталната колекция](#) от ранна българска фотография, публикувана от Фондация НАБИС в Europeana. Повече за участието ѝ вижте [тук](#).

5. Популяризиране

- Актуализира се информацията на българската и английската версия на [сайта](#).
- Продължава текущото поддържане на профилите във FB, IG и youtube, чрез които се повишава информираността на обществото за дейността и посоките на развитие на ФНАБИС.
- Полагат се целенасочени усилия за адекватното функциониране на рекламните кампании, които се публикуват чрез GoogleAds.

6. Административна работа

- Структурни промени и промяна на Устав на ФНАБИС:

На 16 февруари бе пуснато писмо до Учредителите на ФНАБИС с изходящ номер от ФНАБИС 316/16.02.2021 за допълнително финансиране, съгласно решение на Съвет на директорите (Протокол №75 от 17.12.2020г.). Получени бяха отрицателни отговори и от тримата Учредители (от СУ на 22/02/2021г.; от АУБ на 29/04/2021г. и от ЦБ на БАН на 20/05/2021г.).

На 17 юни се проведе Съвет на директорите и в резултат на взетите решения се промени фундаментално работата на ФНАБИС. Решено бе да бъде инсталирана работеща версия на Диспейс на техни сървъри и да се направи мигриране на данните им.

На 29 октомври започна да действа Споразумение между ФНАБИС от една страна и СУ, ЦБ на БАН и АУБ от друга, в резултат на което бе поставено началото на процес на инсталиране на копие (една производствена инсталация) на софтуера на ФНАБИС върху сървърите на СУ, ЦБ на БАН и АУБ и миграция на данните им от НАБИС Репозиториума, както и работа по подготовка на Съвет на учредителите за приемане на промените в Устава на ФНАБИС.

На 3 ноември се проведе заседание на Съвета на директорите с цел приемане на предложение към Съвета на учредителите за промяна на Устава на ФНАБИС, предложение за състав на Съвет на настоятелите на ФНАБИС и свикване на заседание на Съвета на Учредителите.

На 23 ноември се свика заседание на Съвета на учредителите, на което единодушно бе приет новия Устав на ФНАБИС и състава на Съвета на настоятелите.

- Обучение на персонала:

На 11 февруари Събина Анева участва в уебинар на тема „Как да гарантираме сигурността и личната си неприкосновеност в дигиталния свят“. Програмата се провежда в рамките на инициативата TechSoup Europe със съдействието на Funky citizens и Коалиция за медийна грамотност. Получен е сертификат.

На 23 февруари Теофана Кирова участва в организирания от Българския фонд на жените и Българския център за нестопанско право „Практически семинар за писане на становища“.

На 12 април бе проведен задължителният периодичен инструктаж на персонала по безопасност и здраве при работа.

На основание чл. 10, ал. 1 от Вътрешните правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма (ВПКПИПФТ), вр. чл. 101, ал. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) и чл. 67, ал. 1 (2) от Правилника за прилагане на закона за мерките срещу изпирането на пари (ППЗМИП) на 4 август 2021 г., в съответствие с изискванията на чл. 10, ал. 1 от ВПКПИПФТ, чл. 101, ал. 11 от ЗМИП и чл. 67, ал. 1 от ППЗМИП, във ФНАБИС, ЕИК/БУЛСТАТ 175673264, в качеството му на задължено лице по чл. 4, т. 28 от ЗМИП, се проведе обучение за служителите или лицата, ангажирани с дейността на организацията на сходно основание, които работят с клиенти и участват пряко при реализирането на деловите взаимоотношения на организацията, с цел запознаването на лицата с изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им, както и с приетите вътрешни правила (ВПКПИПФТ).

Приложение: Счетоводен баланс и ОПР на ФНАБИС към 31.12.2021г.

Съгласно него:

1. Разходи за дейността: 156 хил. лв.
 - 1.1 Разходи за стопанска дейност: 11 хил. лв.
 - 1.2 Разходи за нестопанска дейност: 145 хил. лв.
2. Приходи от предоставяне на платени услуги и други дейности за набиране на средства (в хил. лв.): 13 хил. лв.
 - 2.1 платени услуги: 13 хил. лв.
3. Вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите 151 хил. лв. :
 - 3.1. приходи от дарения под условие: 145 хил. лв.
 - Договор за дарение 16 април 2020г. с Карл Хауърд Форцхаймър III
 - 3.2. приходи от дарения без условие (в хил. лв.): 6 хил. лв.
 - Американски университет в България, ЕИК: 000019449, със седалище и адрес за управление гр. Благоевград, пл. Георги Измирлиев 1
4. Финансови приходи – 2 хил. лв.
5. финансовия резултат (в хил. лв.): положителен 10 хил. лв.
 - 5.1 от стопанска дейност – 2 хил. лв.
 - 5.2 от нестопанска – 8 хил. лв.